

ΤΡΙΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ

Χλωρίδα και Πανίδα

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΚΛΕΙΣΤΟΥ ΤΥΠΟΥ

• *Ερωτήσεις της μορφής “σωστό-λάθος”*

Σημειώστε αν είναι σωστή ή λάθος καθεμιά από τις παρακάτω προτάσεις περιβάλλοντας με ένα κύκλο το αντίστοιχο γράμμα.

1. Η χλωρίδα μπορεί να αναφέρεται σε πολύ μικρές περιοχές.	Σ	Λ
2. Χαρακτηριστικό γνώρισμα κάθε χλωρίδας είναι «η φυσική της δομή».	Σ	Λ
3. Φυτά «μέτοικοι» είναι εκείνα που μεταφυτεύτηκαν από το ένα μέρος της χώρας στο άλλο.	Σ	Λ
4. Η διαδικασία «μετοικισμού» των φυτών έχει πάντοτε θετικές οικολογικές επιπτώσεις.	Σ	Λ
5. Τα αρωματικά φυτά δίνουν κυρίως τα αιθέρια έλαια.	Σ	Λ
6. Η φυσική μας χλωρίδα αποτελεί άριστο γενετικό υλικό για την παραγωγή νέων ειδών για ανθοκομική χρήση και εκμετάλλευση.	Σ	Λ
7. Η ελληνική χλωρίδα στο μεγαλύτερο μέρος της περιλαμβάνει κυρίως τους θάμνους.	Σ	Λ
8. Στις θάλασσες η παράκτια χλωρίδα αποτελείται κυρίως από πράσινα φυτά.	Σ	Λ
9. Η ειδική σύσταση της χλωρίδας αλλάζει ουσιαστικά από το ανώτερο επίπεδο προς το κατώτερο.	Σ	Λ
10. Τα πράσινα φύκη αναπτύσσονται στα κατώτερα επίπεδα.	Σ	Λ
11. Τα καφέ και ερυθρά φύκη αναπτύσσονται στα μεσαία και ανώτερα επίπεδα.	Σ	Λ
12. Όλα τα ζώα του γλυκού νερού είναι ομοιοστατικά.	Σ	Λ
13. Γλυκό είναι το νερό στο οποίο η περιεκτικότητα σε χλωριούχο νάτριο δεν ξεπερνά το 0,01%.	Σ	Λ

14. Ομοιοσμωτικά ζώα σημαίνει ότι είναι ικανά να διατηρούν την ωσμωτική πίεση του κυτταρικού υγρού των ιστών και κοιλοτήτων σε στάθμη κατώτερη από του γλυκού νερού.	Σ	Λ
15. Τα μισά από τα είδη του ζωϊκού βασιλείου διαμορφώθηκαν στο θαλάσσιο περιβάλλον.	Σ	Λ
16. Η μεγαλύτερη ποικιλία ειδών της θαλάσσιας πανίδας παρουσιάζεται στην περιοχή των τροπικών βαθέων υδάτων.	Σ	Λ
17. Όσο αυξάνει το βάθος η θαλάσσια πανίδα φτωχαίνει.	Σ	Λ
18. Η ελληνική πανίδα είναι εξαιρετική και μοναδική.	Σ	Λ
19. Ο αριθμός γνωστών ειδών που εξολοθρεύτηκαν ολοκληρωτικά από την απελευθέρωση μέχρι σήμερα, είναι πολύ μεγάλος.	Σ	Λ
20. Η οικονομική πίεση που εκδηλώνεται συνήθως με χωρίς αρχές επεμβάσεις στο φυσικό περιβάλλον, μειώνεται συνεχώς στην Ελλάδα.	Σ	Λ

• **Ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής**

Επιλέξτε τη σωστή από τις παρακάτω προτάσεις, θέτοντας σε κύκλο το κατάλληλο γράμμα.

1. Οι αλλαγές στη δομή και λειτουργία της πεδινής χλωρίδας, που επηρεάζουν σημαντικά πολλούς τομείς και μπορούν να προκαλέσουν μεγάλες οικονομικές επιπτώσεις, προκαλούνται από
  - α) την υπερβόσκηση
  - β) τη χρήση ακατάλληλων μεθόδων καλλιέργειας
  - γ) την αύξηση του πληθυσμού
  - δ) την απομάκρυνση των ζώων

2. Η ορεινή χλωρίδα μπορεί να διαιρεθεί
  - α) σε μικροορεινή
  - β) στη χλωρίδα των μεγάλων υψομέτρων
  - γ) σε λειβαδική
  - δ) σε ποικιλόμορφη

3. Γενικά μπορούμε να πούμε ότι ο ποιοτικός πλούτος της ελληνικής πανίδας οφείλεται
- α) στη μικρή ποικιλία των βιοτόπων της χώρας
  - β) στην ύπαρξη των πολλών ανέπαφων βιοτόπων
  - γ) στην ενίσχυσή του με ζώα από το εξωτερικό
  - δ) στην ευνοϊκή γεωγραφική θέση της χώρας μας.
4. Στην πανίδα ξηράς ανήκει και η
- α) υπόγεια πανίδα
  - β) σταθερή πανίδα
  - γ) πανίδα των ποταμών
  - δ) η αυξανόμενη πανίδα

• **Ερωτήσεις αντιστοίχισης**

Αντιστοιχίστε τις λέξεις της στήλης Α με τις φράσεις της στήλης Β, θέτοντας τον κατάλληλο αριθμό στο αντίστοιχο κενό αριστερά.

1.

Α	Β
<ul style="list-style-type: none"> – Η ελληνική χλωρίδα – Ο αριθμός των ειδών και υποειδών της ελληνικής χλωρίδας – Ο πλούτος της ελληνικής χλωρίδας 	<ol style="list-style-type: none"> 1. παρουσιάζει μεγάλη ποικιλία φυτών, όχι όμως αξιόλογη ιδιαιτερότητα. 2. περιλαμβάνει 750 περίπου είδη ενδημικών φυτών. 3. περιλαμβάνει το 30% της χλωρίδας της παραμεσογείου περιοχής. 4. περιλαμβάνει πάνω από 5500 είδη. 5. βρίσκεται στο ίδιο επίπεδο από πλευράς σπάνιων φυτών με πολλές χώρες της Ευρώπης.

2. Πολλά είδη της ελληνικής χλωρίδας απειλούνται με εξαφάνιση, όπως

Α	Β
<ul style="list-style-type: none"> – τα ενδημικά είδη – πολλά μη ενδημικά είδη – τα κοινά είδη 	<ol style="list-style-type: none"> 1. που έχουν μικρές σποραδικές εμφανίσεις και πολλές φορές εμφανίζονται σε βιότοπους που βρίσκονται κάτω από την επίδραση του ανθρώπου.

2. που έχουν μικρή περιοχή εξάπλωσης και πολύ ειδικό βιότοπο.
3. που εξαφανίζονται λόγω των αμμωδών εδαφών, στα οποία ευδοκιμούν.
4. που έχουν καθυστερημένη ανάπτυξη λόγω των ισχυρών ανέμων.
5. που απειλούνται έμμεσα λόγω του ειδικού βιότοπου που κατέχουν.

3. Συνοπτικά η κατάσταση της ελληνικής πανίδας για κάθε ομάδα ζώων έχει ως εξής

A

B

- Αμφίβια
- Πτηνά
- Θηλαστικά
- Έντομα

1. η πανίδα τους είναι πολύ πιο πλούσια σε αριθμό ατόμων και ποικιλία ειδών σε σύγκριση με τα άλλα ευρωπαϊκά κράτη.
2. ο πλούτος και η ποικιλομορφία τους οφείλονται στις ευνοϊκές συνθήκες για τη διαχείμαση και αναπαραγωγή τους που επικρατούν στη χώρα μας.
3. ανέρχονται σε δεκάδες χιλιάδες. Η απογραφή τους αναφέρεται μόνο σ' εκείνα που έχουν οικονομική σπουδαιότητα για τη γεωργία και δασοπονία.
4. ο πλούτος και η ποικιλία τους οφείλονται στους διαφορετικούς βιότοπους που διαθέτει η χώρα μας σε σχέση με την έκτασή της.
5. δεν ευδοκιμούν ιδιαίτερα στις ελληνικές συνθήκες σε σχέση με τις ευρωπαϊκές χώρες.
6. τα περισσότερα είναι καταστροφικά για τη χώρα μας και είναι δύσκολο να ελεγχθούν.

• **Ερωτήσεις συμπλήρωσης κενού**

Συμπληρώστε τα κενά στις παρακάτω προτάσεις επιλέγοντας τις σωστές λέξεις από τις προσφερόμενες, στην κατάλληλη πτώση ή πρόσωπο.

1. *δυναμικός, οικολογικός, φυσικός, τυπικός, σταθερός, γεωλογικός.*

Τα είδη που συνθέτουν τη χλωρίδα ποικίλλουν ανάλογα με τις ..... συνθήκες και το ..... παρελθόν, ενώ βρίσκονται σε λιγότερο ή περισσότερο ..... σχέσεις μεταξύ τους ανάλογα με το βαθμό της περιβαλλοντικής μέριμνας και προστασίας.

2. *φυτό, άλας, οξύ, άλκαλι, ψάρι, νερό.*

Χαρακτηριστικό γνώρισμα της χλωρίδας των γλυκών νερών είναι η προσαρμογή στη ζωή του ..... που περιέχει μικρή ποσότητα σε ..... Μερικά από αυτά τα ..... μπορούν να ζήσουν σε μεταβαλλόμενα ποσά άλατος.

3. *παροχή, γεύση, ποσότητα, λειτουργικότητα, λίμνη, χωρητικότητα.*

Η υπερβολική ανάπτυξη της χλωρίδας των γλυκών νερών πολλές φορές αποβαίνει επιζήμια διότι η ανάπτυξή τους σε τεχνητές λίμνες και διώρυγες εμποδίζει τις ..... των υδροτεχνικών και κατασκευών, μεταβάλλει τον όγκο της ....., επηρεάζει δυσμενώς τη ..... και την ποιότητα του νερού.

4. *ενόχληση, δομή, ισορροπία, αστάθεια, σύσταση, βελτίωση.*

Ο βαθμός ..... ή κινητικότητας της πανίδας εξαρτάται από το χρόνο ..... και το είδος των μεταβλητών που άμεσα καθορίζουν τόσο τη ..... της, όσο και το μέγεθος του πληθυσμού της.

5. *εκμετάλλευση, αλλοίωση, καταστροφή, εκχέρσωση, λαθροθηρία, επέμβαση.*

Τα κύρια αίτια της ποσοτικής κυρίως υποβάθμισης της ελληνικής πανίδας είναι η έντονη ..... του φυσικού περιβάλλοντος από τον άνθρωπο με ....., πυρκαγιές δασών, η εντατική καλλιέργεια της γης, η ανεξέλεγκτη θήρα, η μεγάλης έκτασης ..... και γενικά η υποτίμηση και έλλειψη σεβασμού προς το περιβάλλον.

6. *ασθενής, έντονος, μικρός, σπάνιος, άφθονος, συνεχής.*

Στις ορεινές περιοχές παρατηρείται ..... ενδημικός ειδικά σε είδη που είχαν ..... κίνηση. Ερπετά και αμφίβια είναι ..... σε ορεινές περιοχές μεγάλου ύψους.

7. *καταστροφή, μεταβολή, εκμετάλλευση, υποβάθμιση, αλλοίωση, επέκταση.*

Η ..... του φυσικού περιβάλλοντος, η ..... των ευνοϊκών συνθηκών και η ..... των βιοτόπων αποτελούν τον αμεσότερο και πιο συγκεκριμένο κίνδυνο που απειλεί την πανίδα.

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΑΝΟΙΚΤΟΥ ΤΥΠΟΥ

• ***Ερωτήσεις σύντομης απάντησης***

1. Ποια φυτά ονομάζονται ενδημικά;
2. Τι είναι η χλωρίδα του γλυκού νερού;
3. Τι είναι η τροφική αλυσίδα;
4. Αναφέρετε τρεις παράγοντες από τους οποίους εξαρτάται κυρίως η κατανομή και εξάπλωση των φυτικών ειδών οικονομικής σημασίας.
5. Η πανίδα της χώρας μας περιλαμβάνει είδη που ζουν σε
  - α) .....
  - β) .....
  - γ) .....
6. Πού οφείλεται το φαινόμενο ενδημισμού της ελληνικής πανίδας;
7. Γιατί τα περισσότερα ζώα της ξηράς είναι ευκίνητα;

• ***Ερωτήσεις ελεύθερης ανάπτυξης***

1. Αναφέρετε τρεις από τους κινδύνους που απειλούν την ελληνική χλωρίδα.
2. Τι δικαιολογεί τη μεγάλη ποικιλότητα των ειδών που συνθέτουν την πανίδα της Ελλάδας;